

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 21, 30 august 2018

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd om efteråret
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
- Kursus i graduering af udsæd
- SØRVAD - Ny inspiration til moderne såning

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henning Frostholm

Vinterraps

Rapssåningen er nu så småt ved at være overstået. Det varme og fugtige vejr har resulteret i en hurtig fremspiring af rapsen, men så sandelig også af spildkorn. Så vær klar til at bekæmpe spildkornet inden det hæmmer rapsen. Det bedste tidspunkt er, når rapsen har 2-3 blade, så er de fleste spildkornplanter fremspiret. Jo større spildkornplanter des større dosering.

Se anbefalede doseringer i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 20

Der findes 2 midler til tidlig bekæmpelse af spildkorn i vinterraps, nemlig Agil og Focus Ultra. Ren doseringsmæssigt skal der bruges dobbelt så meget Focus Ultra som Agil. Focus Ultra løsningen er dog noget dyrere end Agil, så vores anbefalinger går på Agil. Agil har lidt bedre effekt på spildkorn, mens Focus Ultra har lidt bedre effekt på græsukrudt. Læs altid etiketten før sprøjtning, der er nemlig nogle restriktioner på dosis og antal sprøjtninger. F.eks. må der ved én behandling i efteråret maksimalt anvendes 0,74 l Agil pr. ha eller ved to behandlinger hver med maksimalt 0,37 l pr ha. En efterårsbehandling udelukker i øvrigt også en opfølgning til foråret. Focus Ultra må max anvendes én gang pr. vækstsæson.

Trods de seneste dages regn, har vi endnu ikke set de store problemer med snegle. Heller ikke rapsjordlopperne ser ud til at være aktive endnu, men hold fortsat øje med de små rapsplanter.

Vintersæd

Såning af vintersæd forventes for alvor at gå i gang i næste uge. Vi vil dog gerne mane til forsigtighed med ikke ukritisk at gå i gang med såningen. Det vil være relevant at så hybrid vinterbyg, da udsæden er dyr og ved tidlig såning kan plantetallet reduceres til 140-160 planter pr. m². Også hybridrug er dyr og derfor vil det også her kunne betale sig at så tidlig, hvis plantetallet reduceres til 125-150 planter pr. m². Vinterhvede bør kun sås tidlig, hvis forfrugten er i orden, og der ikke er problemer med græsukrudt. Husk at hvis du sår vintersæd senest den 7. september kan den tælle med i efterafgrøde regnskabet i forholdet 4:1, men det kræver, at det bliver indberettet senest den 10. september. Tidlig sået

vintersæd kan dog ikke erstatte MFO-efterafgrøder. Se i øvrigt afsnit om etablering af vintersæd i TILVÆKST
Salgsafgrøder nr. 19

Spildkorn

En del stubmarker bærer præg af, at der er tabt en del korn bag mejetærskeren. Sandsynligvis små kerner, men måske kunne de være samlet op, hvis mejetærskeren var indstillet korrekt.

Billede 1 Spildkorn i stub. (Foto, Per Skodborg Nielsen, SAGRO)

Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd om efteråret

Af planterådgiver Henning Frostholt

Meget vintersæd vil i år blive sået tidlig i en forholdsvis varm jord. Det giver en hurtig fremspiring af kornet, men desværre vil også meget ukrudt spire tidligt frem. Det er derfor vigtigt, at det optimale tidspunkt for bekæmpelse af ukrudt ikke forpasses. Utallige forsøg har fastslået, at ukrudt i vintersæd skal bekæmpes, når kornet er i stadie 10-11, når sprøjtesporene netop kan ses. Det vil sandsynligvis i år være ca. 10 dage efter såning. En god ukrudtsbekæmpelse i efteråret, vil være et godt fundament for vintersædens videre udvikling.

Tilpas dosis!

Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd er ofte dyr – det er derfor vigtigt at kende ukrudtstrykket i marken, så den rigtige strategi kan lægges. I vores standardløsninger (løsning 1 og 2) har vi angivet et stort dosis-spænd for Boxer og DFF. Der er en række forhold der afgør, hvilken dosis der skal til for at opnå tilstrækkelig effekt. Disse forhold er listet nedenfor. Desuden skal du holde dig for øje, at en spare-strategi i efteråret kan øge sandsynligheden for, at det er nødvendigt med en opfølgning i foråret. Det er blevet populært at følge op med et græsmiddel som Cossack OD i foråret, men det koster 200-250 kr./ha. En opfølgning på tokimbladet ukrudt kan gøres for 60-100 kr./ha eller mindre.

Følgende taler for en lav dosis:

- Rettidig sprøjtning
- Optimale sprøjteforhold
- Lavt ukrudtstryk

Følgende taler for en høj dosis:

- Stor ukrudtsbestand

- Tidlig såning
- Pløjefri systemer
- Græsukrudt i vinterbyg

Tabel 1 Løsningsforslag til bekæmpelse af ukrudt i vintersæd. Bekæmpelsen har bedst effekt i kornets stadie 10-11 (når sprøjtesporene netop er synlige). Priser er hentet fra middeldatabasen.dk (kilde: Seges).

Løsning	Ukrudt	Midler og dosis (l/g pr. ha)	Vejl. Pris kr	Bemærkninger
1	Tokimbl. ukrudt, enårig rapgræs, vindaks	Boxer: 0,75-1,25 + DFF: 0,05-0,075	155-254	Dosis tilpasses efter forhold og mængden af ukrudt (se tekst).
2	Som 1 + Stor forekomst af kamille, fuglegræs, raps, samt til dels storkenæb	Boxer: 0,75-1,25 + DFF: 0,05-0,075 + Xince: 0,2-0,25	206-346	Dosis tilpasses efter forhold og mængden af ukrudt (se tekst). Forebygger ALS-resistens. Xince kan erstattes af 0,35-0,45 l/ha Buctril. Xince har kun bladeffekt og kan evt. bruges senere med mangan. Ved store mængder storkenæb/kornblomst kan Xince erstattes af 5-8 g Lexus, men det kan være med betydelig risiko for afgrødeskade og resistensudvikling.
3	Som 1 + italiensk rajgræs, meget alm. rajgræs	Boxer: 1,5-2 + DFF: 0,05 Evt. opfølgning st. 12-14 med: Topik: 0,2 + Renol: 0,5	288-377 190	Topik må ikke bruges i vinterbyg. Opfølgning med Topik vælges, hvor der er meget kraftig ukrudtsbestand. Alternativt kan opfølgning ske i foråret med Hussar OD Plus, Cossack OD eller Broadway. Af disse må kun Hussar OD Plus bruges i vinterbyg.
4	Som 1 + væselhale	Stomp CS: 1 + Boxer: 1-2 + DFF: 0,03-0,05 Opfølgning, når ukrudt har 1-2 blade med: Atlantis OD: 0,5-0,75	480-667 173-259	Atlantis OD må ikke bruges i vinterbyg. Væselhale bør håndteres med sædskifte (se tekst).
5	Som 1 Jordtyper med erfaring for dårlig effekt af jordmidler. F.eks humus jord. Se tekst	Boxer: 0,3-0,5 + Othello: 0,3-0,4 + Xince: 0,2	192-257	Othello må ikke bruges i vinterbyg. Ved italiensk og alm. rajgræs øges dosis af Boxer/Othello. Der må ikke bruges andre "mini-midler" i samme vækstsæson. Xince kan erstattes af 0,35 l/ha Buctril.

Forholdet mellem DFF og Boxer i blandingen

Boxer er et dyrt middel og bliver derfor i stigende grad erstattet af DFF mod især énårig rapgræs og vindaks, samt visse let bekæmpelige tokimbladede arter. I landsforsøgene har 0,4 Boxer + 0,15 DFF (145 kr./ha) klaret sig på niveau med 1,5 Boxer + 0,04 DFF (290 kr./ha). Bemærk dog, at der i praksis kun må anvendes 0,12 DFF frem til stadie 12. Desuden skal man også være opmærksom på at især rug og vinterbyg kan være ret følsomme overfor en koncentreret blanding. Ved 1,5 l/ha Boxer, bør DFF i blandingen højst indgå med 0,06 l/ha.

Specielle forhold

Vinterbyg

I vinterbyg er der særlige forhold at være opmærksom på. Nogle efterårsmidler er ikke godkendt i vinterbyg, se tabel 2 eller 3, og i foråret er der begrænsede muligheder for at bekæmpe græsukrudt, da det kun er en lav dosis Hussar OD/Hussar OD Plus, der er godkendt i vinterbyg.

Lavbundsjord og humusjord

På jorde, hvor det erfaringsvis kan være svært at færdes i efteråret, kan der med fordel sprøjtes lige efter såning med jordmidlerne DFF og Boxer (se dosisforslag i løsning 1). Hvis det er muligt at køre senere, kan der følges op med Xınca eller et andet bladmiddel, hvor der er stor bestand af tokimbladet ukrudt.

På humusholdige jorde kan der være svigtende effekt af jordmidler. Dette gælder også, hvor der er meget organisk materiale på overfladen, hvilket vi nogle gange ser i pløjefri systemer. I disse tilfælde anbefaler vi løsning 5, hvor der primært anvendes midler med bladvirkning. Løsning 5 kan ikke bruges i vinterbyg.

Meget enårig rapgræs

Hvor der er meget enårig rapgræs, er det en god strategi at bruge en stor dosis DFF (0,1 l/ha) lige efter såning, og så følge op med Boxer eller andet, når sprøjtesporene er synlige. Dette er en effektiv og billig måde at håndtere enårig rapgræs på, men det er afgørende at DFF udsprøjtes inden fremspiring af ukrudtet for at opnå fuld effekt.

"Hale"-græsser

Væselhale og agerrævehale er meget alvorlige ukrudtsarter, som primært breder sig på arealer med ensidig dyrkning af vintersæd. I SAGROs område ser vi især spredning af væselhale. Væselhale breder sig hurtigt, den giver store udbyttetab, og den er vanskelig at bekæmpe kemisk - løsning 4 er vores bedste bud. Derfor er det også vigtigt at forebygge spredning af væselhale, så på befængte marker anbefaler vi mindst to år med vårsæd.

Begræns resistens

Resistens mod ukrudtsmidler bliver en stadig større artikel. Resistens giver især problemer i agerrævehale, italiensk rajgræs, vindaks og fuglegræs.

Resistens mod ALS-hæmmere, og så kaldet "mini-midler", er mest udbredt. Resistensudvikling forebygges ved at bruge forskellige virkemekanismer (se tabel 3). Boxer/DFF er de vigtigste resistensbrydere. I forhold til tokimbladede arter som kamille og fuglegræs kan Xince bryde resistensudvikling mod Ally/Express-midler. Alternativt kan der bruges Mustang Forte, Zypar eller lignende i foråret.

Undgå afdrift af Boxer

Når du anvender prosulfocarb, f.eks. Boxer, Roxy EC, Fidox EC, Adimax, er der lovkrav om at der på hele marken anvendes en sprøjteteknik, der giver mindst 75 procent afdriftsreduktion. Du nedsætter yderligere risikoen for afdrift og fordampning ved at:

- Sprøjt ved lav temperatur og høj luftfugtighed, dvs. om aftenen, om natten eller tidligt om morgenen
- Sprøjt når temperaturen er under 15 °C
- Køre langsomt med lav bom og vandmængde på 200 l/ha ved alm. Hydraulisk sprøjt
- Sprøjt på fugtig jord og/eller forud for let nedbør
- Sprøjt så sent på sæsonen som muligt, men dog rettidigt
- Vise særlige hensyn, hvis du har frugt- eller grønsagsproducenter i nærheden ved om muligt at udsætte sprøjtningen til frugten er høstet.

Information om anvendte midler

Tabel 2 Oversigt over anvendte midlers godkendelse og parallel-produkter (kilde: Middeldatabasen).

Middel	Parallel-produkter	Forbehold	Afst. til vandmiljø	Virknings-klasse
Atlantis OD		Ikke i vinterbyg. "Mini-middel" -restriktion.	2	B
Boxer	Adimax, Fidox EC LFS Prosulfocarb, Roxy EC	Maks. 1 gang pr. vækstår.	10	N
DFF	Diflanil 500 SC, Legacy 500 SC, Sempra (afmeldt), Sempra 500 SC	Maks. 1 gang pr. vækstår.	10	F1
Lexus 50 WG		Maks. 1 gang pr. vækstår. Maks. 10 g/ha ved efterårsbrug. Øger risikoen for resistens. Risiko for afgrødeskade. Forbud mod anvendelse fra 13/12 2018	2	B
Othello		Ikke i vinterbyg. Maks. 1 gang pr. vækstår. "Mini-middel" -restriktion. Maks. 0,6 L/ha i rug.	10	F1 + B
Topik		Ikke i vinterbyg.	2	A
Xinca	Maya Buctril (1 l svarer til 0,56 l Xinca)	Maks. 1 gang pr. vækstår.	20 (5 m til §3)	C3 + M

ARRANGEMENTER OG KURSER

Kursus i graduering af udsæd

SAGRO tilbyder et gratis kursus til dig, der vil arbejde med tildelingskort til gradueret udsæd i forbindelse med efterårssåningen. På kuperede arealer og arealer med skiftende bonitet er det ofte de samme områder i marken, hvor der ikke opnås en tilstrækkelig plantebestand. Omvendt står lavninger ofte for tæt med risiko for lejesæd til følge. Her kan det være fornuftigt at graduere udsædsmængden.

Kurset finder sted den 4. september fra 9.00 – 12.00 i Billund.

Læs mere om arrangementet på sagro.dk

SØRVAD – Ny inspiration til moderne såning

Tid: Onsdag den 12. september kl. 10.30-14.30

Sted: Landmand Morten Bjerre, Løgagervej 6, 7550 Sørvad

Ved denne sådemo hos Morten Bjerre lægger vi vægt på at vise og belyse nye, forskellige metoder til etablering.

Vi giver bud på, hvor udviklingen er på vej hen, og hvad man skal tænke over, før man tager de nye måder til sig.

Læs mere på sagro.dk